

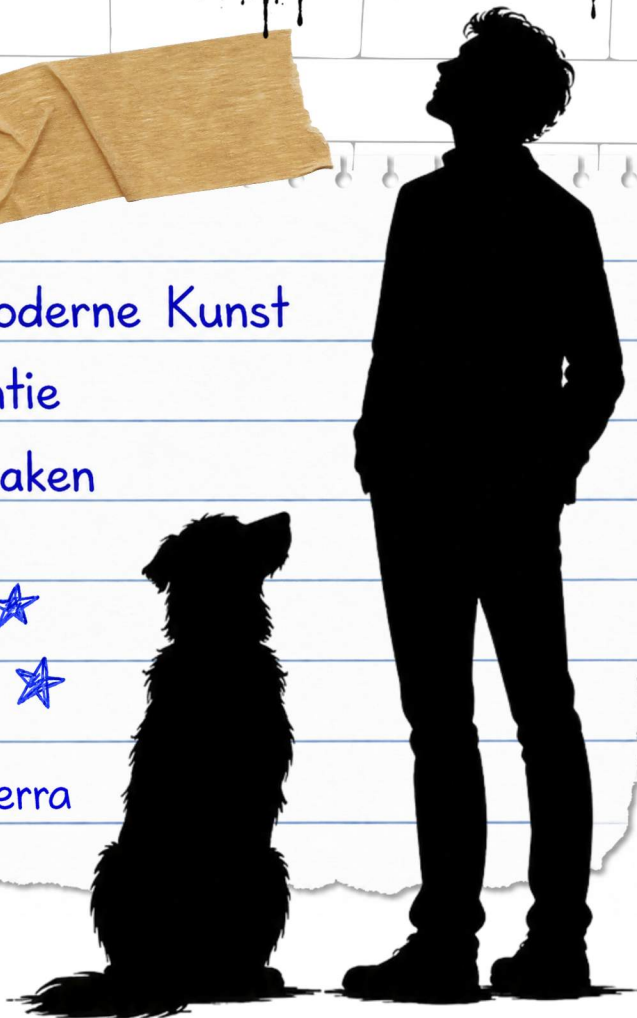
DE KUNSTDOCENT

-
1. Lessen Moderne Kunst
 2. Adolescentie
 3. Overige zaken

Adriano Guerra

ADRIANO GUERRA

DE KUNSTDOCENT

Lessen Moderne Kunst

Adolescentie

Overige zaken

Copyright © 2026 TeachFizz

EERSTE UITGAVE: juni 2026

Geen enkel deel van dit boek mag worden gereproduceerd, opgeslagen of verspreid in welke vorm dan ook of via welk medium dan ook – elektronisch, mechanisch, fotokopie, opname of anderszins – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur, met uitzondering van korte citaten voor recensiedoeleinden.

Dit werk is een roman. De hoofdpersoon, de leerlingen, de locaties en de gebeurtenissen zijn producten van de verbeelding van de auteur: elke overeenkomst met bestaande personen of feiten is puur toeval. De historische en artistieke informatie over kunstenaars, werken en stromingen heeft daarentegen een educatief doel en verwijst naar feitelijke gebeurtenissen.

De afbeeldingen van de genoemde kunstwerken zijn publiek domein.

Voor contact en informatie: info@teachfizz.com

Aan Michele en Roberto.

INHOUDSOPGAVE

PROLOOG **7**

“DAT KON IK OOK!”

HOOFDSTUK 1 **11**

“HET LIJKT WEL IN TIEN MINUTEN GEMAAKT!”

IMPRESSIONISME

CLAUDE MONET, IMPRESSION, SOLEIL LEVANT (1872)

HOOFDSTUK 2 **21**

“MAAR HIJ IS GEOBSEDEERD DOOR DIE BERG!”

POST-IMPRESSIONISME (DEEL I)

PAUL CÉZANNE, MONT SAINTE-VICTOIRE (SERIE, 1880–1906)

HOOFDSTUK 3 **29**

“DIE ZONDER OOR?”

POST-IMPRESSIONISME (DEEL II)

VINCENT VAN GOGH, DE STERRENNACHT (1889)

HOOFDSTUK 4 **41**

“MAAR DAT IS DIE MEME!”

EXPRESSIONISME (DEEL I)

EDVARD MUNCH, DE SCHREEUW (1893)

HOOFDSTUK 5

48

“WAAROM IS HET ZO SOMBER?”

EXPRESSIONISME (DEEL II)

ERNST LUDWIG KIRCHNER, MARZELLA (1909-1910)

HOOFDSTUK 6

60

“MAAR HET IS HELEMAAL ROOD!”

FAUVISME

HENRI MATISSE, DE RODE KAMER (HARMONIE IN ROOD), 1908

HOOFDSTUK 7

67

“IS HET ONTPLOFT?”

KUBISME (DEEL I)

PABLO PICASSO, DE MANDOLINESPEELSTER (1910)

HOOFDSTUK 8

74

“WAT EEN CHAOS!”

KUBISME (DEEL II)

PABLO PICASSO, GUERNICA (1937)

HOOFDSTUK 9

85

“MOOI EN LELIJK.”

ABSTRACTE KUNST

VASILIJ KANDINSKY, COMPOSITIE VIII (1923)

HOOFDSTUK 10

95

“MAAR DAT IS EEN WC!”

DADAÏSME

MARCEL DUCHAMP, *FONTEIN* (1917)

HOOFDSTUK 11

106

“WAAROM HEEFT HIJ ZOVEEL POTEN?”

FUTURISME

GIACOMO BALLA, *DYNAMISME VAN EEN HOND AAN DE LIJN* (1912)

HOOFDSTUK 12

118

“LIJKT WEL EEN BUG!”

SURREALISME

RENÉ MAGRITTE, *DE MENSELIJKE CONDITIE* (1933)

HOOFDSTUK 13

127

“HET IS EEN KRABBEL!”

ABSTRACT EXPRESSIONISME

JACKSON POLLOCK, *AUTUMN RHYTHM: NUMBER 30* (1950)

HOOFDSTUK 14

137

“WAAROM VERDWIJNT HET?”

POPART

ANDY WARHOL, *MARILYN DIPTYCH* (1962)

HOOFDSTUK 15 **148**

“WAT IS DE BOODSCHAP?”

STRAATKUNST

KEITH HARING *SUBWAY DRAWINGS*, 1980-1985

JEAN-MICHEL BASQUIAT *ZONDER TITEL (SCHEDEL)*, 1981

HOOFDSTUK 16 **158**

“LIJKT WEL EEN VIDEOGAME!”

NEO-AVANT-GARDE

YAYOI KUSAMA, *INFINITY MIRRORED ROOM* (2013)

HOOFDSTUK 17 **161**

“NIET LACHEN!”

PERFORMANCEKUNST

MARINA ABRAMOVIĆ, *THE ARTIST IS PRESENT* (2010)

EPILOOG **166**

DE MUURSCHILDERING

BIBLIOGRAFIE **181**

PUBLICATIES **183**

PROLOOG

“Dat kon ik ook!”

Mijn naam is Adriano Guerra. Ik ben kunstdocent aan de middelbare school “Dante Alighieri” in Castelvento.

Ik woon in een appartement op de vijfde verdieping van een gebouw uit de jaren zeventig. Thuis heb ik een hond die Pollock heet.

Ja, Pollock, zoals de Amerikaanse kunstenaar.

Ik geef al tien jaar les. Daarvoor was ik architect.

Toen gebeurde er iets. Niets bijzonders. Misschien gewoon wat verveling. Misschien wilde ik iets anders bouwen: iets dat niet alleen uit bakstenen en cement bestond.

Op een dag las ik bij de krantenkiosk bij mij in de buurt dat het Ministerie van Onderwijs nieuwe leraren zocht via een openbare selectieprocedure. Impulsief kocht ik een paar handboeken over didactiek. Thuis haalde ik de kunstboeken van Argan en Gombrich uit de kast, en een roman van Daniel Pennac die ik jaren eerder had gelezen.

Ik begon bijna uit nieuwsgierigheid te studeren. Ik had me ingeschreven voor de selectieprocedure, maar wist nog niet zeker of ik zou meedoen. Na een paar weken kreeg die nieuwsgierigheid echter een andere vorm. Twee geweldige maanden dompelde ik me onder in de studie en herontdekte ik bijzondere werken en kunstenaars.

Opnieuw studeren is verfrissend.

Hoe dan ook, ik slaagde voor de selectieprocedure, kreeg een plek in Castelvento, een nieuwe baan. Een nieuw avontuur.

Nu heb ik eigenlijk alleen spijt dat ik niet eerder ben begonnen.

Als er één plek is waar je je nooit verveelt, is het op school.

Als ik school zou moeten omschrijven, zou ik zeggen: school is die plek waar elke emotie in pure vorm bestaat: enthousiasme, wreedheid, onzekerheid, vriendschap, eenzaamheid, angst om buitengesloten te worden, een wanhopige behoefte om gezien te worden. Alles samengebald in een gang van veertig meter lang die naar industrieel schoonmaakmiddel, koude focaccia en de geursporen van “J’adore” van de lerares Italiaans ruikt.

Ik besloot dit boek te schrijven op een middag in mei, toen ik thuiskwam na een bijzonder chaotische les over de beroemde banaan aan de muur van Maurizio Cattelan.

Op een gegeven moment stak Mattia, een van mijn meest brutale leerlingen, zijn vinger op.

“Meneer, dat kon ik ook!”

Ik gaf hem opnieuw hetzelfde antwoord. Het snelle antwoord. Het standaardantwoord dat ik altijd gebruikte wanneer iemand, vooral Mattia, zei: “Dat kan ik ook.”

“Zeker. Maar je hebt het niet gedaan.”

Een antwoord dat redelijk werkt om de draad van de les weer op te pakken.

Maar onderweg naar huis besepte ik dat dat niet genoeg was. Want het probleem was niet de banaan. Het probleem was de blik.

Ook ik dacht jarenlang dat de kunst na de historische avant-garde langzaam de controle begon te verliezen. Ik keek met argwaan naar veel hedendaagse kunst, vooral de pretentieuze “conceptuele”. Ik heb urenlang naar installaties op de Biënnale van Venetië gekeken, tussen verward en oprecht geïrriteerd in. En ja, ook naar die verdomde banaan.

Voor niet-ingewijden, en voor veel tieners, begint dit gevoel van breuk waarschijnlijk al na Caravaggio.

“Dat kan ik ook.”

Het is de zin die ik het vaakst hoor bij een modern kunstwerk.

En als ik eerlijk ben, zou ik hem soms zelf ook willen uitspreken.

Het is een nuttige zin, als hij je ergens brengt.

Het is een giftige zin, als hij je daar houdt.

Dit boek wil je ergens naartoe brengen. Niet om je te overtuigen dat elk werk een meesterwerk is. Dat denk ik zelf ook niet.

Het is bedoeld om iets veel nuttigers te doen: je leren een beetje beter te kijken.

Ik ben geen kunstcriticus. En dit is geen boek voor specialisten. Verwacht dus geen ingewikkelde woorden en zinnen die zo lang zijn dat je halverwege de draad kwijtraakt. Als ik dat bij mijn leerlingen deed, zouden velen hun vinger opsteken: sommigen om te smeken te mogen gaan tekenen, anderen om naar de wc te kunnen vluchten.

Ik schrijf zoals ik in de klas praat: met voorbeelden uit een potje voetbal, een chatgesprek, een nummer van Coldplay, een pizza met vrienden, een Instagram-post, een tv-serie.

Misschien krijg je de indruk dat bepaalde concepten vaak terugkomen. Dat is bewust gedaan. Op school dringen belangrijke dingen zelden in één keer door: ze moeten terugkomen, in een ander licht verschijnen, een nieuw aangrijpingspunt vinden.

Je zult zeventien hoofdstukken vinden. Zeventien schooldagen. Zeventien ontmoetingen met kunstenaars, meesterwerken en stromingen die de manier van kijken naar de wereld veranderden: van het impressionisme van Claude Monet tot de installaties van Kusama en de performances van Marina Abramović.

We gaan in chronologische volgorde. Niet omdat data belangrijk zijn in kunst, maar omdat elke kunstenaar altijd voortkomt uit een gesprek dat door iemand anders is begonnen. Kandinsky begrijpen zonder Monet te kennen, is een beetje zoals het einde van een roman lezen terwijl je de helft van het verhaal overslaat.

Het kan. Maar het is beter om het niet te doen.

In dit boek gebruik ik de term “moderne kunst” in brede zin om te verwijzen naar de kunstproductie van het impressionisme tot nu. Het is een versimpeling. Ik hoop dat kunsthistorici, docenten en experts het me kunnen vergeven.

Een kleine opmerking over de leerlingen die je zult tegenkomen. Hun namen zijn verzonnen. Zijzelf niet.

Het zijn de leerlingen die elke docent dagelijks tegenkomt: aandachtig en verveeld, verlegen en hyperactief, briljant en slordig, stil en onstuitbaar, vol enthousiasme of al overtuigd dat ze niet goed genoeg zijn. Leerlingen die prachtige vragen stellen en leerlingen die doen alsof ze niet luisteren terwijl ze in werkelijkheid alles horen.

Nog één laatste aanbeveling.

Dit boek gaat niet alleen over kunst.

Het gaat over wat er gebeurt wanneer we iets tegenkomen dat we niet meteen begrijpen: een abstract schilderij, een persoon, een puber, een nieuwsbericht op tv, een plotselinge stilte. Onszelf.

Nu kunnen we beginnen.

Het is september. Klas 3B* komt na de zomer terug in de les, wat langer, wat bruiner en ervan overtuigd dat ze al volwassen zijn.

Pollock slaapt onder het bureau, zijn poten uitgestrekt. Hij voelt zich thuis. Directrice Tagliabue doet alsof ze de hond in de klas niet ziet, want achter haar ogenschijnlijke strengheid schuilt een zacht hart.

Ik zet het digibord aan.

Op het scherm... een haven vol licht.

Noot: “3B” verwijst in Italië naar het derde en laatste jaar van de scuola media (leerlingen van ongeveer 13–14 jaar); B is de klasafdeling.

HOOFDSTUK 1

**“Het lijkt wel in tien minuten
gemaakt!”**

IMPRESSIONISME

Claude Monet,
Impression, soleil levant (1872)

Vanochtend zou ik Monet moeten uitleggen. Tenminste, dat was het plan.

Soms, eigenlijk vaak, nemen kunstgeschiedenislessen een andere wending dan gepland.

Normaal gesproken bereid ik alles zorgvuldig voor: dia's, referenties, opdrachten voor schriftelijke oefeningen of praktisch werk – en dan, poef, één zin, één vraag, één opmerking of een bijzondere gebeurtenis gooit alles in de war. Op dat moment heb je twee keuzes: negeren wat er om je heen gebeurt en koppig vasthouden aan je lesplan, of de omweg accepteren en proberen te ontdekken waar die je naartoe leidt.

Met de tijd heb ik geleerd dat de tweede weg vaak de beste is.

Gelukkig is kunst een enorm uitgestrekt gebied: vol beelden, verbanden, symbolen en verhalen die zich aan vrijwel alles kunnen verbinden, binnen en buiten de school. En het is juist in die onverwachte omwegen dat lessen ophouden lessen te zijn en ervaringen worden.

De koffie was klaar en Pollock stond al bij de deur, zijn riem bungelend, met de blik van iemand die denkt dat de baas eigenlijk de halsband zou moeten dragen. Maar terwijl ik naar mijn sleutels zocht, voelde ik dat ik iets vergeten was.

De foto!

Normaal gesproken gebruik ik, om Monet te introduceren, een foto van een landschap dat de leerlingen herkennen, om een vergelijking te maken tussen fotografie en impressionistische schilderkunst.

Ik pakte mijn telefoon en maakte een panoramafoto van Castelvento vanuit mijn keukenraam: een lucht met wat streperige wolken, een nog schuchtere zon, de klokkentoren van de Madonna del Carmelo, de witte huizen in het historische centrum, de Conad-supermarkt onderaan de straat.

Ik vertrok tien minuten te laat van huis en Pollock keek me in de auto nog steeds aan alsof hij zich afvroeg wie wie moest opvoeden.

Als ik de klas binnenkom, wacht klas 3B me op met drie verschillende geluiden: Mattia die vertelt over zijn heldendaden tijdens de laatste voetbalwedstrijd, Edoardo die Mattia's prestaties bagatelliseert, en Davides drumsolo, uitgevoerd met een paar penningen die hij op Greta's tafel ramt, tot haar duidelijke ergernis.

Davide is een hyperactieve jongen uit 3A die bekend staat om zijn invallen in andere klassen, vooral de onze. Inmiddels hoort hij er gewoon bij.

Pollock gaat voor me naar binnen, loopt een rustig rondje en strekt zich uit onder het bureau. Directrice Tagliabue heeft hem niet gezien.

“Goedemorgen”, zeg ik terwijl ik mijn laptop aanzet. “Davide, terug naar 3A.”

“Meneer, er is een hond.”

“Davide, ik weet dat er een hond is.”

“Maar hij zou thuis moeten zijn.”

“Zou moeten, maar ik doe een experiment met dierentherapie. Schijnt dat honden het psychologisch welzijn van de klas verbeteren.”

Hij kijkt me vreemd aan, omdat hij aanvoelt hoe wankel mijn excuus is. Ik heb het inderdaad ter plekke verzonnen. Maar achteraf bezien zou het zelfs een wetenschappelijke basis kunnen hebben.

Pollock had last van ernstige verlatingsangst. De dierenarts had me aangeraden hem de eerste tijd niet alleen te laten, en uitgelegd dat dit probleem waarschijnlijk te maken had met wat hij had meegemaakt voordat hij bij mij kwam wonen.

Met de tijd werd het beter.

Het probleem is dat ik in de loop der tijd een overdreven verlatingsangst heb ontwikkeld.

Davide geeft een laatste slag met zijn pen op Greta's metalen drinkfles, waarmee hij zijn solo theatraal afsluit, en verdwijnt in de gang.

“Jongens, kijk naar deze foto”, zeg ik tegen de klas.

Ik projecteer de foto van de lucht vanuit mijn keuken op het scherm.

Mattia begint meteen: "Meneer, is dat uw foto?"

"Het is mijn foto."

"Die is niet zo best gelukt."

"Mattia, het is een snelle foto, vanuit de keuken, terwijl ik naar mijn sleutels zocht. Hij hoefde niet perfect te zijn", verdedig ik me bijna beschroomd.

Sommige leerlingen zijn met hun smartphones veel betere fotografen dan ik.

Sofia, die tot voor kort hartjes in haar agenda zat te tekenen, kijkt voor het eerst op naar het scherm.

"Hou hem in gedachten", zeg ik. En ik verander van beeld.

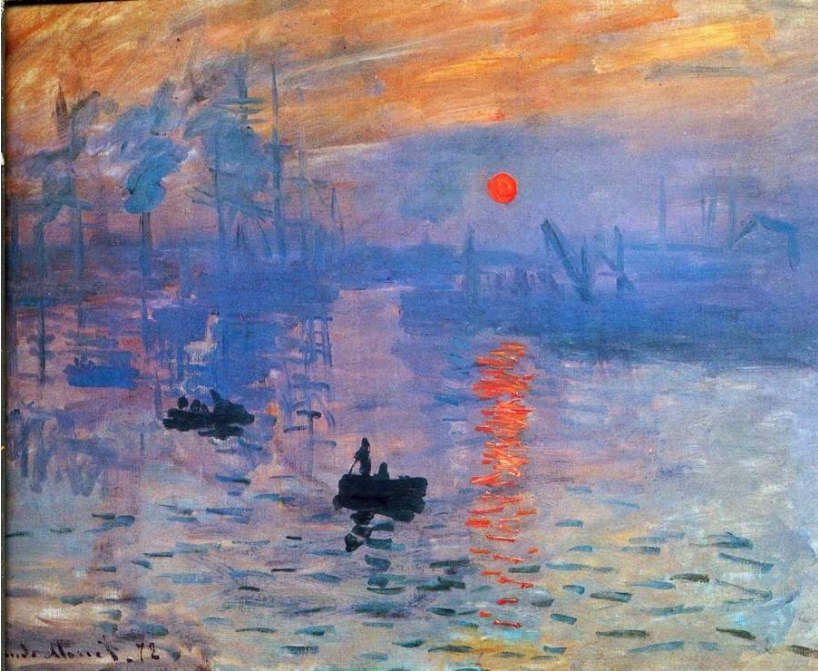
Op het scherm verschijnt Monet.

Impression, soleil levant. 1872. Olieverf op doek, 48 x 63 centimeter. Niet zo'n groot schilderij, tegenwoordig in het Musée Marmottan in Parijs.

Er is een haven. Je ziet het nauwelijks: er is water op de voorgrond, een donker bootje met twee figuurtjes, een wat verderop gelegen boot die in drie streken lijkt getekend, industriële kranen op de achtergrond die je alleen ziet als je ernaar zoekt. En bovenin, midden in een oranje lucht die een streep blauwgrijze wolken baadt, is een klein roodoranje zonnetje.

Het is een zon die niets verlicht: hij hangt daar gewoon, als een muntstuk. Het water eronder weerkaatst niet realistisch. Het weerkaatst voldoende.

En dat is genoeg.

“Meneer.”

Mattia, natuurlijk.

“Meneer, het lijkt wel in tien minuten gemaakt.”

“Heb je iets interessants opgemerkt, Mattia?”

“Het is een schets. Geen schilderij. Het is, ik weet niet... het is snel.”

Edoardo, die op zijn dertiende al meer musea heeft bezocht dan ik, draait zich om. “Mattia, het is Monet. Een van de belangrijkste.”

“Goed, Edoardo, het is Monet. Maar terug naar de vraag. Ik vroeg: *wat zien we?*”

“We zien een haven.”

“We zien een haven, ja. Mattia zei dat het lijkt alsof het in tien minuten is gemaakt. Greta?”

“Het ziet er inderdaad snel gemaakt uit.”

“Lorenzo?”

Pauze. Lorenzo De Marco is de jongen achterin, de zoon van een monteur, met altijd wat olie onder zijn nagels. Hij denkt na.

“Misschien omdat hij er goed in was om dat snel te doen.”

“Leg uit, Lorenzo.”

Lorenzo kijkt naar het scherm. Dan kijkt hij naar mij. Dan praat hij, langzaam. “Ik, als ik een wiskundeopdracht moet maken, doe ik er lang over, omdat ik niet van wiskunde houd. Maar als ik geschiedenis moet leren, doe ik er kort over. Geschiedenis gaat me goed af.” Hij pauzeert. “Misschien is het hetzelfde.”

Nou, dat is een goed begin.

“Goed. Laten we nu teruggaan naar de foto van de lucht vanuit mijn keuken”, zeg ik.

Ik wissel van scherm. Mijn foto verschijnt weer. De ochtendzon over Castelvento, de witte wolken, de klokkentoren van de Madonna del Carmelo, en dat trieste dak van de Conad dat, moet ik toegeven, de compositie een beetje verpest.

“Mattia”, zeg ik, “als ik je nu zou vragen wat ik vanmorgen vanuit mijn keukenraam heb gezien, zou je me daar dan een idee van kunnen geven?”

“Ja.”

“Hoe precies?”

“Nou, er is de zon, er zijn wolken, de huizen, de klokkentoren, de Conad. Alles is er.”

“Alles is er. Precies. De foto, ook al is hij snel (en slecht) gemaakt, geeft je alles. Alle details, alle kleuren, alle verhoudingen. Het is een perfecte catalogus van het tafereel. Te perfect.”

“Monet doet daarentegen iets totaal anders: Monet schildert geen haven. Hij schildert *de ervaring van het zien van een haven.*”

Nu leg ik uit wie die man was die dit schilderij maakte, en waarom hij het zo schilderde.

Hij heette Claude Monet. Hij werd in 1840 in Parijs geboren en groeide op in Le Havre, aan de noordkust van Frankrijk, waar hij elke ochtend van zijn jeugd de zee zag. Hij maakte karikaturen in de havencafés.

Hij verkocht ze voor een paar frank per stuk. Zijn moeder had gezegd: “deze jongen heeft een artistieke aanleg”. Zijn vader, die Claude naast zich in de kruidenierswinkel wilde hebben, had gezocht.

Maar laten we nu even pauzeren en een stap terug doen.

1839. In Frankrijk wordt een machine aan het publiek gepresenteerd die de *daguerreotype* heette. Kortom: de eerste fotocamera. Voor het eerst in de geschiedenis kon je de werkelijkheid vastleggen, een gezicht, een gebouw, een plein, zonder het te schilderen. Een klik was genoeg, en alles was er. In zwart-wit, natuurlijk, maar mensen waardeerden die nieuwigheid.

Toen Monet dertig was, in 1870, verspreidden fotocamera's zich overal in Parijs. Elke burger kon naar een fotostudio gaan en een portret laten maken voor een paar frank. Een stadsgezicht. Een landschap. Denk maar aan fotograaf Felix Nadar, die Parijs vanuit een luchtballon had gefotografeerd.

Probeer je voor te stellen wat dat voor een schilder betekent.

Eeuwenlang was het vak van de schilder geweest om de werkelijkheid vast te leggen. Van de eerste pogingen van Giotto tot het lijnperspectief van Brunelleschi en de hele Renaissance, het doel van kunst was om schilderkunst een soort fotografie vóór de fotografie te laten worden. Maar wanneer de echte fotografie haar intrede doet, kijkt de schilder naar dat apparaat en beseft dat hij een meedogenloze concurrent heeft. De camera legt alles vast, in een oogwenk, perfect, en voor een lage prijs. Game over.

Op dit punt heeft de schilderkunst twee keuzes.

De eerste: de werkelijkheid nog hardnekkiger blijven najagen. De academische schilders perfectioneren elk detail: perfecte kleurnuances, glanzende oppervlakken, wasachtige huidtinten, delicate schaduwen, zachte plooien, onberispelijke anatomieën. Ze willen aantonen dat de menselijke hand de machine nog steeds kan overtreffen in precisie, elegantie, beheersing.

De tweede keuze: zoeken wat fotografie niet kan. Fotografie legt de lucht vast, legt de haven vast, maar niet *de geur van de haven, de ochtenddamp, de lichtheid van de zon*. Het legt het detail vast, maar niet de sensatie, de waarneming van het moment.

Monet kiest de tweede weg. Het is een keuze die eenvoudig uit te leggen is maar moeilijk te maken. Hij kijkt naar een scène en schildert wat er in zijn oog blijft nadat hij heeft gekeken. Niet de details, niet de catalogus. Hij schildert *de indruk*, hij schildert het licht.

Op zijn dertigste was Monet een schilder die niet verkocht. Hij had een vrouw, een zoon, en geen geld. De officiële academies, de Salon, de enige instelling die in Frankrijk toegang gaf tot de kunstmarkt, wezen zijn schilderijen af.

De jury's schreven: *het is niet afgewerkt genoeg. De randen zijn niet gedefinieerd. Je ziet de penseelstreken*. Afgekeurd!

De grootste revolutie in de moderne kunst ontstaat, ongelofelijk genoeg, uit een afwijzing.

In 1874 besluiten Monet en een groep vrienden die met “de tweede weg” experimenteren (Renoir, Pissarro, Degas, Sisley en anderen) om zelf de tentoonstelling te organiseren die de Salon hen nooit zou gunnen. Ze huren een fotostudio, precies de studio van Felix Nadar (die van de luchtballon) in Parijs. Ze stellen hun doeken tentoon. Daaronder bevindt zich het schilderij dat je op het scherm ziet, dat Monet twee jaar eerder in Le Havre had geschilderd.

In de zaal verschijnt een criticus genaamd Louis Leroy. Iemand die uitstekend was in het schrijven van venijnige stukken. Hij stopt voor de

haven van Le Havre. Onder het schilderij hangt een kaartje. Leroy leest: *Impression, soleil levant*. Impressie, zonsopgang.

Diezelfde avond schrijft Leroy in het satirische blad *Le Charivari* een artikel waarin hij de hele tentoonstelling belachelijk maakt. Hij verzint een personage, een oude schilder van de oude school, en laat hem voor Monets schilderij ongeveer deze woorden zeggen: *Impression, dat wist ik wel. Ik zei tegen mezelf dat, aangezien ik onder de indruk was, er vast iets van een indruk in moest zitten. En wat een vrijheid, wat een gemak van uitvoering! Behang in een ruw stadium is meer afgewerkt dan dit landschap.*

Het artikel heet “De tentoonstelling van de impressionisten”.

Het is een belediging.

Monet en zijn vrienden lezen het, en doen iets onverwachts en buitengewoons: ze eigenen zich Leroy's belediging toe.

Impressionisten? Goed. Noem ons dan vanaf vandaag “impressionisten”.

De meest geliefde stroming in de kunstgeschiedenis heet zo omdat een Parijse journalist in 1874 een gemene grap wilde maken.

“Dus ze werden uitgelachen en ze hebben de naam gewoon gehouden?” vraagt Greta.

“Precies.”

Mattia draait zich naar Edoardo toe. “Dan is 'de professor' een impressionist.”

Edoardo lacht niet meteen. Dan toch, heel even. Er was een week in de eerste klas waarin iemand Edoardo begon te noemen “*de professor*”.

Een paar dagen lang liet hij zijn irritatie merken en werd hij boos elke keer dat iemand hem zo noemde. Toen begon hij zijn opdrachten te ondertekenen met “*professor Marchetti*”, en nu noemen we hem op school allemaal zo, maar met genegenheid. Hij begreep het op zijn elfde: als een woord je pijn doet, neem het dan over.

“Meneer, hoelang doet hij over zo'n schilderij eigenlijk?” vraagt Mattia.

“Hoe bedoel je, Mattia?”

“Hoe lang heeft hij erover gedaan?”

“Heel kort. Het is een *en plein air*. Zo heet dat, schilderen in de open lucht, ter plekke, terwijl het licht verandert. Je moet snel zijn, want het licht wacht niet. Maar let op, Mattia: snel betekent niet gemakkelijk. Snel betekent getraind. Monet kon perfect zeer gedetailleerde schilderijen maken, net als de academici. Maar dat interesseerde hem niet.”

“En is het daarom zo veel waard?”

“Mattia, het is zo veel waard omdat het gebeurd is. Het is zo veel waard omdat het een deur heeft opgezet. De echte waarde is de drempel die het overschreden heeft.”

Mattia kijkt me aan. Ik denk niet dat hij het helemaal begrepen heeft. Dat is prima zo. We hebben het hele jaar om te praten over opgezette deuren, revoluties en provocaties.

Onder het bureau is Pollock wakker geworden uit zijn dutje, opgestaan en ruikt hij geïnteresseerd naar een kruimel focaccia die aan de conciërge is ontsnapt. Hij eet het in één hap op. Dan ploft hij weer neer, tevreden, alsof hij een existentieel probleem heeft opgelost.

“Jongens. Pak jullie tekenblokken en kleur stiften. Vandaag gaan we naar de binnenplaats om met het impressionisme te experimenteren. Jullie hebben geen potloden nodig, jullie maken geen voorbereidende schetsen: jullie gebruiken meteen kleur, zonder correcties en zonder twijfels. Jullie maken jullie eigen en plein air.”

De leerlingen beginnen het benodigde materiaal uit hun mappen te halen en stormen het lokaal uit. We gaan naar de binnenplaats.

Na enkele minuten waarin ik een groepje drukke leerlingen moet terugfluiten die elkaar blijven achternazitten tussen de plantsoenen, slaag ik er eindelijk in ze op bankjes en muurtjes te verdelen en de oefening te beginnen.

Het landschap is objectief gezien niet bepaald dat van de Seine of Le Havre, maar mijn jonge impressionisten weten zich tevreden te stellen.

HOOFDSTUK 2

“Maar hij is geobsedeerd door die berg!”

POST-IMPRESSIONISME (Deel I)

Paul Cézanne,

Mont Sainte-Victoire (serie, 1880–1906)

PUBLICATIES

TeachFizz.com is een publicatieplatform gewijd aan onderwijs, kunst en creativiteit. Het ontstaat uit de wens om leraren, opvoeders, families en jonge lezers materiaal aan te bieden dat strengheid, verbeeldingskracht en concrete toepassing combineert.

Het project verzamelt boeken, bronnen en trajecten die bedacht zijn om het leren te begeleiden via afbeeldingen, verhalen, praktische activiteiten en onderwijsmiddelen. Elke publicatie heeft een specifiek doel: kennis toegankelijker, levendiger en betekenisvoller maken zonder afbreuk te doen aan de culturele kwaliteit van de inhoud.

Op de site zijn verschillende boekenreeksen te vinden.

Een groot deel van de publicaties is beschikbaar in het Engels, Frans, Duits, Italiaans en Spaans.

Inside Art

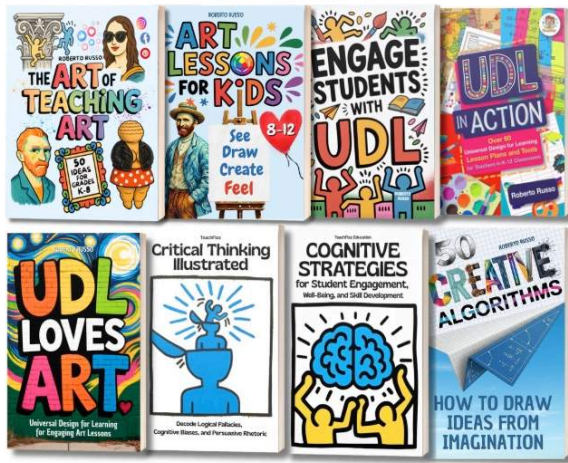
Een verzameling geïllustreerde biografieën voor kinderen, gewijd aan de grote protagonisten van de kunstgeschiedenis, verteld via de emoties die hun werken levendig maakten. Elk volume gebruikt een grafische stijl geïnspireerd op de hoofdpersoon, wat een visuele en meeslepende vertelling biedt.

Download gratis het eerste volume "Claude Monet: de Meester van het Licht" op www.teachfizz.com

Teacher 2.0

Een reeks boeken bedacht voor docenten die hun onderwijspraktijken willen vernieuwen met concrete instrumenten en strategieën gebaseerd op onderzoek. Elk volume verdiept een sleutelthema: effectief onderwijs, kritisch denken, creativiteit, inclusie en 21e-eeuwse vaardigheden. De inhoud combineert theorie en praktijk, waarbij activiteiten en benaderingen worden aangeboden die gebaseerd zijn op het framework van het *Universal Design for Learning* om een eerlijkere en boeiendere schoolervaring te bevorderen.

State of Art

Een reeks die ontstaat uit de wens om aan kunst haar meest authentieke rol terug te geven: die van instrument om de menselijke ervaring in haar universele dimensies te begrijpen. Elk volume onderzoekt een thema dat door de geschiedenis en de gevoeligheid van alle tijden heen loopt — de dood, eenzaamheid, oorlog, liefde, tijd — en bekijkt het door de blik van kunstenaars die het zichtbaar, deelbaar, denkbaar hebben gemaakt.

